

Aaret rundt i Fjeldbygden.

Af

Elisa Kielland.

H. Aschehougs & Co., Kristiania.

Til Julen kom en lille Bog med Hilsen fra Norge ind i mit Hjem. Den kom stille og bramfrit som en venlig, kær Julenisse, een af de gode, rare Nisser, der lig en Solstraale kan varme op og lyse ved Juletid, saa at selv det mest forfrosne, gamle Hjerte tør op og opgiver al videre Modstand.

Det overgiver sig paa Naade og Unaade til den glade Præstefrue, tager øjeblikkelig mod hendes fristende Indbydelse og træder ind i den lune, hyggelige Præstegaard, der, som Titebladet viser, ligger saa trygt ved Foden af det høje Fjeld.

Og Fjeldet hæver sig alvorligt og skærmende bag dette Hjem.

Men den, der træder ind ad den gæstfri Dør, lover Fru Kielland hverken store Oplevelser eller spændende Scener.

Hun fortæller kun, fordi hun ikke vil fortælle om andet, om hvordan Livet gaar ved Sommer som ved Vinter, Helligdag som Søndag, i et saadant kærligt og lykkeligt Hjem oppe i den afsides Fjeldbygd.

Verdens Larm naar ikke derhen uden i Form af et afdæmpet Ekko gennem Breve og Aviser. Naar Sneen spærrer Dalen til og besværliggør enhver Forbindelse med Omverdens Kultur, hvordan er det saa at leve Livet deroppe? Hvordan kan man holde det ud uden sjæleligt og aandeligt at gaa til Grunde derved?

Saaledes spørger Byboeren, og derpaa giver Fru Kielland i sin lille Bog et Svar, der bør høres, saa langt det kan naa.

Hendes livsfriske, kærnesunde Røst skammer alle Overkulturens feje og klejnmødige Hængehoveder ud. De som altid gaar paa Akkord med deres Liv!

Hun fortæller med malende Peisel og med fin Kunst om et saadant afsondret Livs Lyssider, om hvorledes selv Skyggen bliver mindre og viger tilbage, naar man kun modigt og redeligt ser den ind i Ansigtet! Fortæller om Arbejdets, det store, daglige Arbejdes, Velsignelse og afholdende Kraft, om alle de skjulte Glædesvæld, der pludselig springer frem selv der, hvor man mindst ventede det.

Hun fortæller om, hvordan et Menneske, der tager sin Livsgerning op i Alvor og Kærlighed, har Lykens evigt fornyende Kilde i sig selv.

Da jeg læste Bogen, var jeg til Mode, som naar man hører en sagte Rokkesnurren og en dæmpet, melodisk Nynnen dertil.

Og denne Nynnen, det var en Sang til Hjemmets Pris, en Sang om alle dets smaa Glæder og om alle dets smaa Sorger, Skuffelser og Overraskelser, Kampe og Sejre.

Eller som om jeg saa Forfatterindens mange smaa Husguder gaa om med deres Lygter og kaste Lys ind i hver Vraa, ja sprede et klart Skær selv over den mindste, og ubetydeligste Genstand, saa al Ting fik sin rigtige Glans.

Men Fru Kielland fortæller os ogsaa noget mere. Hun fører os ud ad Husets Dør og viser os Fjeldene, Elvene og Lierne.

Med Penselstrøg, der ikke glemmes, men magter de fineste Afskyninger og Farveovergange, skildrer hun i dette lille, beskedne Stillelivsstykke, hvorledes Naturen i den store Ensomhed er Menneskets bedste Ven og Hjælper, netop fordi man i dens Tempel er alene med Gud.

Jeg vilde ønske, at alle Præstekoner her paa Landet i Danmark, dem, der bor paa Heden, som dem, der bor ved Vesterhavet, eller dem, der bor paa dets dejligste »Vang og Vænge«, vilde læse denne Bog, og prøve paa at sætte sig ind i, hvordan mange af deres norske Søstre lever deres Liv.

Og hvis nu nogle af vore Byers Kvinder, som jeg haaber, læser *Aaret rundt i Fjeldbygden*, da skulde det ikke undre mig, om de midt i Bylivets Larm, dette larmende, hvinende og skingrende Orkester, imellem

skulde høre en lille, stilfærdig, enkel Melodi, der som enhver ægte og sand Tone bliver ved at lyde, og som man ikke kan lukke sine Øren for.

Laura Kieler.

De kvindelige Herreskrædderes Fagforening af 1883.

Da nogle Kvinder den 13. September 1883 samledes og fik dannet ovennævnte Forening, var det med det Formaal, ved oplysende og faglige Møder at udvikle Interessen hos Syerskerne og Forstaaelsen af, at kun gennem en stærk faglig Organisation vilde det lykkes dem at blive højnet i økonomisk Henseende. Den Tanke, som de Kvinder da havde, og som danner Grundlaget for vore Love den Dag i Dag, er der i de Aar, som er forløbne siden, troligt bleven arbejdet efter. Mange Gange blev Arbejdet, som Bestyrelsen gjorde for at naa frem, kun bitter Skuffelse, da Syerskernes Fag vel nok er det allervanskeligste at organisere; Syerskerne er jo nemlig Hjemmearbejdere og sidder gemte i al Verdens Hjørner. Dog Aaret 1899 blev Vidne til den største Kamp, der nogensinde fra Syerskernes Side blev ført herhjemme med Held, og maaske dette gælder langt ud over vore Grænser. Hvorledes skete dette? Fra Begyndelsen, Midten og Slutningen af 1898 var det, som om alt, hvad der hed Syersker i Herreskrædderfaget, vaagnede og vilde være med, være med at søge at faa mere menneskeverdige Forhold at arbejde under, og dette kunde kun ske ved at faa en Priskurant fastslaaet og anerkendt i de større en gros Forretninger; som det var, blev der betalt aldeles vilkaarligt; dette vilde Syerskerne ikke længere finde sig i. Da vor Forening staa som en Afdeling af Dansk Skrædderforbund, søgte vi gennem Hovedbestyrelsen i Begyndelsen af 1898 en Forhandling med Fabrikantene, der nu mente, det ikke var nødvendigt, at Hovedbestyrelsen var med til Forhandling; de mente, at en Forhandling med vor Afdelingsbestyrelse var nok; de vilde nu som tidligere skubbe det til Side, der for os var af Betydning. Da vi af disse Grunde ikke kunde komme til mindelig Forhandling, vedtoges det at nedlægge Arbejdet, hvilket skete i Februar 1899. Ved Syerskernes udmærkede Sammenhold lykkedes det at faa Strejken afsluttet efter 14 Dages Forløb med en Priskurants Gennemførelse og en gennemsnitlig Lønforhøjelse af 10%.

Efter Strejken var den første Op-gave da at oprette Klubber, der bestaar i, at hver Forretnings Arbejdssker slutter sig sammen og holder Møder 1 Gang hver Maaned, og Klubbernes Formaal er at kontrollere, at Arbejdsforholdene er, som de skal være, og at den indgaaede Overenskomst overholdes. Klubberne staa som Underafdelinger af Foreningen. Samme Aar, som Strejken var, afholdtes i Avgust Maaned Kongres i Dansk Skrædderforbund, hvor vor Afdeling var repræsenteret med 12 Delegerede, det største Antal, der hidtil havde været med. Her vedtoges det at forhøje Kontingentet, saaledes at vi var fri for Paaligninger under Strejker; dette er allerede kommet os til Gode i fuldt Maal. Hvad der principmæssigt havde Betydning for os, var det, at vi fik Foden indenfor Hovedbestyrelsen, idet en Kvinde fik Sæde der, og at det vedtoges, at Dansk Skrædderforbund gjorde de indledende Skridt til at oprette Produktionsværksteder og Udsalg i Forbindelse med en Fagskole for Kvinder, et Sted, hvor der samvittighedsfuldt bliver givet Undervisning, saa at vi med Tiden kan faa virkelig dygtige Herreskræddere, noget, der har den allerstørste Betydning.

Aaret 1899, der var et saa minderrigt Aar i danske Arbejders Historie, var det ogsaa for os, ikke alene fordi vi forstod at samle os, men ogsaa fordi vi kom til at lide under Kapitalistuhytet Lock-ouden. Fabrikantene var nemlig, siden vi forhandlede med dem, blevne Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, som dik-

terede Lock-ouden, og da de ikke kunde faa Bugt med de mandlige Arbejdere, greb de til dette ogsaa at kaste Kvinderne paa Gaden, for at de ikke ved deres Fortjeneste skulde bidrage til at holde den værste Nød borte fra mangt et Hjem; det kunde gøres med koldt Blod; men for de smaa i Samfundet maatte dette bidrage til, at de fastere end nogensinde tidligere maatte holde fast ved deres Organisation, der er deres eneste Værn imod Kapitalens Udbytning og Hensynsløshed.

Da vi er et Led af de samvirkende Fagforbund, og som før nævnt af denne Grund maa have eet for en Syerske temmelig højt Kontingent, 1 Kr. om Maaned, var det nødvendigt, at vi havde et Kontor, saaledes at Kontingentet blev indbetalt ugevis; dette har vi opnaaet og er indstalleret i Rømersgade 22, 3. S.

Endnu kun til Slutning dette: vor Forening søger saa godt som muligt at være med, naar det gælder Oplysning; vi er saaledes Medlemmer af Folkeuniversitetsforeningen, yder Bidrag til de arbejdsløses Læsestue »Frem« og har Repræsentant i danske Kvindeforeningers Valgretsudvalg.

For at være hverandre til Hjælp i Sygdomstilfælde, har vi indenfor vor Ramme en Hjelpekasse, der efter Medlemsantallet yder en større eller mindre Sum. Jeg ser Fremtiden fortrøstningsfuld i Møde; thi Syerskerne, en Klasse Mennesker, der vel ofte har levet som upaaagtede Eksistenser, har med eet Slag hævet deres Niveau saaledes, at de nu er en Stand, der maa regnes med.

Andrea Nielsen.

En Røst fra „Suomi“s Land.

Fru Vivi Nordberg, een af Finlands varmtfølede Kvinder, har længe rejst rundt i Danmark for at opmuntre danske Kvinder til at være med i et Arbejde for at faa et Hjem skabt for Kvinder, gifte eller ugifte, som lider under Drik og Morfins skrækelige Følger.

I et Foredrag, holdt i Horsens, hørte jeg hende fortælle om mangfoldige tragiske Tilfælde, som hun havde været Vidne til — vi tør nok slutte: Hjælper for — og da hun her i Danmark selv har set og hørt det konstateret af ansete Læger, at just her er stor Trang til et saadant Hjem, fordi der paa Hospitalerne ikke er vedblivende Plads for saadanne Stakler, faar hun ikke Ro, før et Asyl aabner sine Døre for vore ulykkelige Medsøstre. — Vi, som lever under lysere Kaar, har godt af ligesom at rystes ud af vor Ro — manges Dag nok helt glemmende, hvor uendelig meget, vi har havt at takke Gud for! — Ja, vi har godt af at høre om al Elendigheden, se den lige i Øjnene for at føle, der er Brug for os, thi der raabes højt paa os!

Lad os danske Kvinder slutte Kreds om hende fra de tusind Sørs Land, at hun i Tiden kan faa en fredlyst Plet, hvor Rose og Reseda vil dufte, og hvor Slynplanterne vil sno deres Grene og titte ind i et Hjem, hvor de stakkels bankende Hjærter har faaet nyt Liv og nyt Haab! Et Hjem for de smaa, hvor de kan plejes, til Mødrene selv bliver dygtiggjorte dertil, tænkes opført ved Siden.

Fru Vivi Nordberg har mødt megen Sympati for sin Sag rundt om, og hun haaber, den fremdeles vil møde hende.

Giver en Mand hende 30 Kr., saa har hun til en Dør, sagde hun, og giver 50 Kvinder hende blot 25 Øre hver, har hun Begyndelsen til en Hønsagaard.

En 25 Øres Subskription er sat i Gang i denne By, men tillige modtager undertegnede smaa eller store Bidrag fra alle, der føler Trang til at lindre Livet og sætte Støttepæle til Oprejsning for dem, der kæmper og lider.

For alle Bidrag vil der blive gjort Regnskab.

Elisa Steenberg,

Kvindelig Læseforening, Horsens.

Vi har modtaget følgende:

Fru Redaktør.

Deres Erklæring om ikke at kunne afgive Plads i Deres Blad for det af Hr. Thanning indførte Emne, kan ikke berøre mig ubehageligt, da det Citat han fremdrager som den »største« Fejl i min Bog, slet ikke findes i den.

Saaledes maa jeg trøste mig ved at de eventuelle »mindre« Fejl alt-saa maa findes paa den negative Side.

Johanne Münter.

Syerskerne i Paris

er i Færd med at gøre Strejke. Paris, hvorfra Alverdens Elegance udgaar, overanstrenger sine Arbejdssker og betaler dem daarligt. De verdensberømte Huse, som komponerer Tidens kostbareste Toiletter, beskæftiger Skarer af Syersker, som er intet mindre end smaa Kunstnere, der nok kan gøre Krav paa en menneskeverdige Behandling. Reglen er 10 Timers Arbejde om Dagen, men ofte lover Chefen et Arbejde færdigt med saa kort Frist, at Syersken maa tage det med hjem og bruge Natten til at fuldføre det. Da Nattearbejde ikke betales bedre end Dagarbejde, og der maa brændes baade Kul og Petroleum, bliver Fortjenesten ofte lig Nul. De strejkendes Fordringer er en Arbejdsdag paa 8 Timer, betalt med 6 Francs for de bedst uddannede Syersker og nedefter indtil 1½ Frc. for de mindst dygtige. Endvidere forlanger de bedre ventilerede Lokaler og en Spisesal. Ofte maa de sidde hele Dagen ved et Gasblus i daarlig Luft, og ved Frokosttid bliver de lukket ud paa Trappegangen, hvor de kan nyde deres Mad i Træk og Kulde.

Paa Kvindekongressen i Sommer blev de af den utrættelige Marguerite Durand, Udgiverinden af »La Fronde«, animerede til at slutte sig sammen for at opnaa bedre Vilkaar, men en Sammenslutning af Kvinder var den Gang utænkelig, men nu allerede — efter at de mandlige Dameskræddere er begyndt en Strejke — kommer lidt efter lidt Kvinderne til. Meget frygtsomme i Begyndelsen — Konkurrencen er stor, og det gælder jo for mange Livsbetingelsen ikke alene for sig selv, men for Børn, Forældre eller anden Slægt — forstaaer de efterhaanden, at Sammenslutning er deres eneste Redning. Hver Dag holdes Møder omkring i Paris, og hver Dag forlader flere og flere Systerner for at samles med deres Kolleger paa Møderne. Kvinderne bliver mere og mere dristige til at betrede Talerstolen, og mange af de unge Piger har imponeret ved deres Talegaver. Hele Paris er optaget af Strejken. Kvindedagbladet »La Fronde« er deres bedste Støtte. Straks den første Dag offentliggjorde Marguerite Durand, der altid er i Spidsen for ethvert kvindevenligt Foretagende, at hun aabnede en Subskription for de strejkende, og hun satte sig selv øverst paa Listen med 500 Frc. Meddelelsen herom blev paa Formiddagsmødet modtaget med stormende Begejstring, og en Deputation blev sendt til »La Fronde« for at takke og underhandle med Redaktionen om Sagen. Fru Durand stillede »La Fronde« til de strejkendes Disposition, udtalte, at Paris ikke kunde undvære sine Syersker, hvis Talent er skattet hele Verden over. Hvis de virkelig forstod dette, var Sejren dem vis. Dette skete den 12. Febr.; den 22. havde Subskriptionslisten i »La Fronde« naaet en Sum af 3,381 Frc. Hver Dag drager stadig voksende Skarer syngende gennem Gaderne. Rue de la Paix, den elegante Gade, hvor de store Damemagasiner findes i Mængde, fyldes indtil Trængsel af det fine Publikum, der vil se de kække unge Piger, som indfinder sig her for at indgyde deres endnu arbejdende Søstre Mod. »La Fronde« sælges overalt paa Gaderne til Fordel for de strejkende. Studenterne synger Viser til dem, som rives væk til Fordel for dem. Overalt hører man Omkvædet: »Det er 8 Timer, vi vil ha'e!« Handelsministeren Millerand stiller sig venligt overfor deres Fordringer. En Plan om, at Syer-